

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. d) – 4 iulie 2014
Chimie anorganică (nivel I/ nivel II)

Varianta 04

Filiera tehnologică – profil tehnic, profil resurse naturale și protecția mediului

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore

I TÊTEL

(30 pont)

A. t  tel

  rja a vizsgalapra a z  r  jelben található kifejez  sek közül azokat, amelyek helyesen egészítik ki a k  vetkezo   kijelentéseket:

1. A proton az atommagot felépítő részecske, amelynek relatív töltése ... .. (-1/ +1)
2. Az elektronok energiája annál kisebb, minél ... .. találhatók az atommagtól. (távolabb/ közelebb)
3. A ... .. vegyi képlettel rendelkező vegyület molekulái polárisak. (HCl/ Cl  )
4. Az oldatok ... .. keverékek, amelyek az oldódás folyamatán keletkeznek. (homogén/heterogén)
5. Egy elektrokémiai elemben az/a ... .. az az elektród, amelyen az oxidáció megy végbe (an  d/ katód)

10 pont

B. tétel

A tétel valamennyi kérdése esetén írja a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő bet  t. Valamennyi kérdés esetén egyetlen jó válasz létezik.

1. Egy keverékben, amely 1 atom $^{16}_8\text{O}$ -t és 1 atom $^{23}_{11}\text{Na}$ -t tartalmaz az elektronok számának az összege:

a. 39;	c. 20;
b. 19;	d. 27.
2. A vegyület amelynek molekulája három egyszeres kovalens kötést tartalmaz:
a. hidrogén-klorid;	c. nitrogén;
b. v��z;	d. ammónia.

3. A fémek korróziója:
a. oxido-redukciós folyamat;
b. megfordítható;
c. nem megelőzhető;
d. a levegő nitrogéntartalma okozza.
4. A nátrium-klorid elektrol  z  s  t az iparban az alábbiak előállítására használják:
a. hidrogén, klór, nátrium-hidroxid;
b. hidrogén, nátrium, klór;
c. hidrogén, nátrium, oxigén;
d. hidrogén, oxigén, nátrium-hidroxid.

5. A víz:
a. 0��C-on forr;
b. nempoláros old��sz;
c. a hidrogén-klorid oldószere;
d. keveredik az olajjal.

10 pont

C. t  tel

Írja a vizsgalapra az **A** oszlopban található vegyület képletének sorszáma mellé a neki megfelelő, a **B** oszlopban található, előállítási módszer betűjét. Az **A** oszlopban található valamennyi számnak a **B** oszlopból egyetlen betű felel meg.

A	B
1. Cl��	a. a vas és klór reakciója
2. NaClO	b. a nátrium és víz reakciója
3. NaOH	c. a nátrium-klorid olvadék elektrol��z��se
4. Na��O��	d. a vas és hidrogén-klorid oldat reakciója
5. FeCl��	e. a nátrium és oxigén reakciója
	f. a klór és a nátrium-hidroxid oldat reakciója

10 pont

Atomtömegek: H- 1, N- 7, O- 8; Cl- 17.

Prob   scris   la chimie anorganic   (nivel I/ nivel II)

Filiera tehnologic   – profil tehnic, profil resurse naturale   i protec  ia mediului

II. TÉTEL

(30 pont)

D. tétel

1. Határozza meg a $^{23}_{11}\text{Na}$ atom atommagjának az összetételét (protonok, neutronok). **2 pont**
2. a. Írja le az elektronkonfigurációját azon (E) elem atomjának, amely a 3(M) héján 8 elektront tartalmaz.
b. Határozza meg az (E) elem rendszámát.
c. Adja meg az (E) elem periódusos rendszerben elfoglalt helyét (csoport, periódus) **5 pont**
3. a. Határozza meg a kémiai kötés természetét a magnézium-fluoridban, MgF_2 .
b. Modellezze a magnézium-fluoridban kialakuló kémiai kötést, használva az elemek vegyjelét és az elektronokat jelölje pontokkal. **4 pont**
4. Határozza meg a kémiai kötések természetét a hidróniumionban, H_3O^+ . **2 pont**
5. Jegyezze le a levonható következtetéseit, a nátriummal végezhető kísérletekre vonatkozó biztonsági előírások alapján, figyelembe véve annak reakciókészségét is.
„A nátriumot petróleum alatt tárolják, mert az oxidáció miatt, tökéletesen száraz levegőn is meggyúl egy idő után. Nedves levegőn a begyulladás a vízpárával lejátszódó exoterm reakciónak köszönhető. Épp ezért, a nátriumot elővigyázatossággal kezelik, fémfogóval és elkerülve a vízzel való érintkezést.” **2 pont**

Subiectul E.

1. A hidrogén az alábbi reakcióegyenlet szerint reagál a klórral:
$$\dots\text{H}_2 + \dots\text{Cl}_2 \rightarrow \dots\text{HCl}$$

a. Írja le az oxidációs, illetve a redukciós folyamatok egyenleteit, amelyek lejátszódnak a reakcióban.
b. Adja meg a klór szerepét (oxidálószer/ redukálószer). **3 pont**
2. Adja meg az 1 pontban található reakcióegyenlet sztöchiometriai együtthatóit. **1 pont**
3. Összetöltenek 200 g 10%, tömegszázalékos koncentrációjú hidrogén-klorid oldatot 300 g 2% tömegszázalékos koncentrációjú hidrogén-klorid oldattal.
a. Számolja ki a keverés után keletkezett oldatban található hidrogén-klorid tömegét, grammal kifejezve.
b. Határozza meg az összekeverés után nyert hidrogén-klorid oldat tömegszázalékos koncentrációját **5 pont**
4. 69 g nátrium teljesen reagál vízzel.
a. Írja le a nátrium és a víz közötti reakció egyenletét.
b. Számolja ki a reakció során keletkezett nátrium-hidroxid tömegét, grammal kifejezve. **4 pont**
5. Határozza meg az elektrolit oldat koncentrációjának változását az ólomakkumulátor működési ideje alatt. **2 pont**

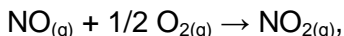
Rendszámok: H-1; O- 8; F- 9; Mg- 12.
Atomtömegek: H- 1; O- 16; Na- 23.

III. TÉTEL

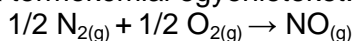
(30 pont)

F. tétel

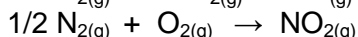
1. A benzol, C_6H_6 , egy aromás szénhidrogén. Írja le a benzol égési reakciójának termokémiai reakcióját, tudva, hogy az égés következtében szén-dioxid és vízgőz keletkezik. **2 pont**
2. Határozza meg annak a benzolnak a tömegét, kilogrammban kifejezve, amelyet ha elégetnek 312890 kJ hő szabadul fel, ismervé az égéshőjét $\Delta_c H^0_{C_6H_6(l)} = -3128,9 \text{ kJ/mol}$. **3 pont**
3. Határozza meg annak a víznek a tömegét, grammal kifejezve, amelynek a hőmérséklete 2090 kJ hő hatására $t_2 = 70^\circ\text{C}$ -ra emelkedik $t_1 = 20^\circ\text{C}$ -ról. Feltételezzük, hogy nem történik hővesztés. **3 pont**
4. Számolja ki az entalpiaváltozást, $\Delta_r H$, a nitrogén-monoxid oxidációs reakciójára, az alábbi egyenlet szerint:

felhasználva a termokémiai egyenleteket:

$$\Delta_r H_1 = 90,29 \text{ kJ}$$

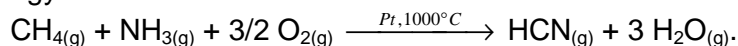
$$\Delta_r H_2 = 33,86 \text{ kJ.}$$

3 pont

5. Írja a következő vegyületek képleteit a molekulák stabilitásának növekvő sorrendjébe: $CH_3OH_{(f)}$, $C_2H_5OH_{(f)}$, $CHCl_3_{(f)}$. Magyarázza a választát. Adottak a standard moláris képződési entalpia értékek: $\Delta_f H^0_{CHCl_3(f)} = -101,15 \text{ kJ}$, $\Delta_f H^0_{CH_3OH(f)} = -238,26 \text{ kJ}$, $\Delta_f H^0_{C_2H_5OH(f)} = -276,72 \text{ kJ}$. **4 pont**

G1. tétel (I. SZINTNEK KÖTELEZŐ)

1. A hidrogén-cianid, HCN, ipari előállításának alapja a metán ammonoxidációja az alábbi reakcióegyenlet szerint:

- a. Nevezze meg a platina szerepét ebben a reakcióban
  - b. Határozza meg, ha a platina fogy.e a reakció ideje alatt. **2 pont**
2. Számolja ki a 2 mól hidrogén-cianid előállításához sztöchiometrikusan szükséges oxigén térfogatát, literben kifejezve, 127°C hőmérsékleten és 5 atm nyomáson. **4 pont**
  3. a. Számolja ki az atomok számát 32 gramm oxigénben.
b. Határozza meg $6,022 \cdot 10^{23}$ molekula ammónia tömegét, grammal kifejezve. **5 pont**
  4. Határozza meg a pH-ját annak az oldatnak, amely 0,03 mól hidrogén-kloridot tartalmaz 0,3L oldatban. **2 pont**
  5. a. Adja meg a $pH = 9$ oldat sav-bázis jellegét.
b. Jegyezze le a $pH = 9$ oldat színét, miután 2-3 csepp lakmuszt cseppegtetünk bele. **2 pont**

G2. tétel (II. SZINTNEK KÖTELEZŐ)

1. Egy $A \rightarrow B + C$ típusú reakció esetén, a következő kísérleti értékeket mérték :

idő (perc)	0	6	18
[A] (mol/L)	$18 \cdot 10^{-3}$	$12 \cdot 10^{-3}$	$10 \cdot 10^{-3}$

Számolja ki az (A) reagens átlagos fogyási sebességét, $\text{mol} \cdot \text{L}^{-1} \cdot \text{perc}^{-1}$ -ben kifejezve, a 0–6 perc időintervallumban. **2 pont**

2. A $PCl_{3(g)} + Cl_{2(g)} \rightleftharpoons PCl_{5(g)}$ egyenlettel jelölt reakció egy 10 L térfogatú edényben megy végbe. A kémiai egyensúly beállta után az edényben található: 1 mól PCl_3 , 2 mól Cl_2 és 2 mól PCl_5 . Határozza meg az egyensúlyi állandó számértékét, K_c . **4 pont**
3. Adjon meg három tényezőt, amelyek változása a $PCl_{3(g)} + Cl_{2(g)} \rightleftharpoons PCl_{5(g)}$, $\Delta_r H = -130 \text{ kJ}$ egyenlettel jelölt reakcióban az egyensúlyt a $PCl_{5(g)}$ keletkezésének az irányába tolja el. **3 pont**
4. Jegyezze le a $Na[Al(OH)_4]$ képlettel rendelkező komplex vegyületben a kötések természetét. **3 pont**
5. a. Írja le a hidrogén-cianid ionizációs reakciójának a reakcióegyenletét, vízes oldatban.
b. Adja meg a hidrogén-cianid konjugált bázispárját. **3 pont**

Atomtömegek: H- 1; C- 12; O- 16; N- 14.

Avogadro-szám: $N = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$.

Egyetemes gázállandó: $R = 0,082 \text{ L} \cdot \text{atm} / \text{mol} \cdot \text{K}$.

$C_{\text{víz}} = 4,18 \text{ kJ} / \text{kg} \cdot \text{K}$.